

Stanowisko Nr 15 /2019.
z dnia 13 czerwca 2019 r.
strony samorządowej, strony pracowników i strony pracodawców
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Kielcach

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towaru i usług oraz ustawy – Ordynacja podatkowa w zakresie planowanego, drastycznego zwiększenia stawki podatku VAT z 5% na 23% na nektary i napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego lub warzywnego.

Strona samorządowa, strona pracowników i strona pracodawców Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Kielcach negatywnie ocenia projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towaru i usług oraz ustawy – Ordynacja podatkowa w zakresie planowanego, drastycznego zwiększenia stawki podatku VAT z 5% na 23% na nektary i napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego lub warzywnego.

Należy podkreślić, że problem dotyczy wszystkich polskich producentów nektarów i napojów zawierających co najmniej 20% soku owocowego lub warzywnego i zagrazi stabilności i rozwojowi tego sektora polskiej gospodarki.

Nieuchronnym skutkiem podwyższenia stawki VAT na napoje o 18% będzie wzrost ceny detalicznej i w konsekwencji spadek sprzedaży tej kategorii produktu. Według miarodajnych szacunków przemysłu przetwórczego, zmniejszenie sprzedaży napojów i nektarów owocowych oraz owocowo-warzywnych z powodu konkurencji cenowej ze słodzonymi napojami gazowanymi i innymi napojami wyniesie w ok. 46% planowanej sprzedaży.

Zmiana stawek VAT przede wszystkim uderzy w interesy polskiego sadownictwa, które stanowi zaplecze przemysłu spożywczego. W konsekwencji może dojść do potrzeby redukcji zatrudnienia w branży na terenie województwa i kraju. Spadnie jakość oferowanych na polskim rynku napojów poprzez zmniejszenie zawartości soku do poziomu porównywalnego ze średnią europejską (a więc o ok. 50%), a tym samym eliminację z tych produktów cennych składników spożywczych (błonnik, naturalne witaminy i minerały). Nieopłacalna stanie się także produkcja tradycyjnych i cennych żywieniowo produktów, takich jak nektar z czarnych porzeczek, z którego to owocu, z uwagi na wysoką kwasowość, nie można wyprodukować soku 100% bez dodatku cukru.

Istotnie ograniczone zostanie **zapotrzebowanie przemysłu napojowego na owoce i warzywa z polskich upraw (nawet o 75% ilości przeznaczanej do produkcji napojów) w wyniku spadku konsumpcji ze względu na wrażliwość cenową konsumentów w kontekście tego typu produktów, a co za tym idzie i produkcji.** Według aktualnych danych ilość skupowanych owoców i warzyw, spadnie o ok. 190.000 ton, z czego 123.500 ton przypadnie na jabłka.

Skutki wprowadzenia zmiany w macierzy stawek VAT:

- a) **Zmiana struktury spożycia nektarów i napojów z owoców i warzyw poprzez zmniejszenie ich udziału o 30-50% na rzecz tańszych napojów, w szczególności gazowanych, o niższej wartości odżywczej.** W krajach europejskich dominuje spożycie napojów bezalkoholowych gazowanych, które jest znacznie wyższe niż spożycie tego typu napojów w Polsce, gdzie wynosi ok. 58% ogólnego spożycia napojów, podczas gdy w Niemczech ok. 73%, w Wielkiej Brytanii ok. 75%, w Czechach ok. 81%, a w Belgii ok. 79% (źródło: Canadean, dane dot. 2017 r.).
- b) **Obniżenie jakości oferowanych na polskim rynku napojów poprzez zmniejszenie zawartości soku do poziomu porównywalnego ze średnią europejską, tj. z poziomu co najmniej 20% do poziomu ok. 10%, a więc zmniejszenie tej zawartości o ok. 50%, a tym samym wyeliminowanie z tych produktów cennych składników spożywczych (blonnik, naturalne witaminy i minerały).** Nieopłacalna stanie się także produkcja tradycyjnych i cennych produktów, takich jak nektar z czarnych porzeczek, nektar z aronii. Z owoców tych, z uwagi na wysoką kwasowość, nie można wyprodukować soku 100% bez dodatku cukru.
- c) **Ograniczenie zapotrzebowania przemysłu na owoce i warzywa z polskich upraw do produkcji nektarów i napojów owocowych o ok. 75%.** Według aktualnych danych ilość skupywanych owoców i warzyw, spadnie o ok. 190.000 ton, z czego 123.500 ton przypadnie na jabłka. Wobec istniejących problemów ze sprzedażą płodów rolnych, w tym zwłaszcza jabłek, spowodowanych ogromną nadprodukcją, z uwagi na obowiązujące embargo i nadal niemożliwy bezpośredni eksport jabłek do Rosji, z uwagi na konkurencję tańszych owoców z Chin, Iranu i Turcji oraz brak możliwości eksportu do Azji, zagospodarowanie każdej tony owoców powinno być priorytetem.
- d) **Wzmocnienie trendu wprowadzania napojów o obniżonej zawartości soku ze sztucznymi dodatkami i zatrzymanie trendu prozdrowotnego polegającego na podnoszeniu przez producentów w ostatnich latach zawartości soku w napojach, co pozwala na obniżanie dodatku cukru, celem wykonania zaleceń Unii Europejskiej i krajowych w zakresie poprawy jakości żywności i wali z otyłością.** Tego typu innowacyjne działanie, w kontekście podniesienia stawki VAT, stanie się dla polskich producentów całkowicie nieopłacalne.
- e) **Zahamowanie działalności innowacyjnej w zakresie poszukiwania składników i receptur dla napojów opartych o naturalne, bardzo wartościowe produkty o obniżonej kaloryczności, jak np. warzywa, zioła i inne surowce roślinne.** Takie surowce są dużo droższe i dodatkowe zwiększenie ich ceny w wyniku podwyższenia VAT może być znaczącą barierą dla producentów.

Podwyższenie stawki VAT na napoje owocowe z wysoką zawartością soku wpłynie niekorzystnie także na odżywianie się Polaków. Dane dotyczące konsumpcji europejskiej oraz analiza zachowań konsumenckich oparta na badaniach przeprowadzanych przez uznane ośrodki potwierdzają, że zmniejszone spożycie napojów owocowych przekłada się na większe spożycie napojów bezalkoholowych gazowanych, a nie soków 100%, czy wody.

Trendy społeczne i wyniki analiz wskazują, że spożycie napojów, soków i nektarów z warzyw i owoców w Polsce jest na jednym z najwyższych poziomów w całej Unii Europejskiej i jest przykładem do naśladowania w trendach konsumpcyjnych dla innych jej członków. Nie powinniśmy i nie możemy pozwolić sobie na to, żeby nasza rodzima produkcja oparta na polskich małych i średnich gospodarstwach rolnych, która tak dynamicznie się rozwija i stanowi przykład godny naśladowania dla wielu krajów Unii Europejskiej, przegrała z produkcją napojów gazowanych zachodnich koncernów.

Podwyższenie stawki podatku VAT grozi poważnymi skutkami ekonomicznymi i spowoduje potrzebę zmiany procesów technologicznych i niemożność wywiązania się z już zawartych umów i zobowiązań, jak i planowanych inwestycji.

Strona samorządowa, strona pracowników i strona pracodawców Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Kielcach dostrzegając potrzebę ujednolicenia i uproszczenia systemu stawek VAT postuluje o wnikliwą analizę skutków proponowanych zmian i zwrócenie uwagi, że niektóre zmiany mogą mieć wyjątkowo niekorzystne skutki dla konsumentów, przedsiębiorców i rolników.

Strona samorządowa, strona pracowników i strona pracodawców Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Kielcach apeluje o odstąpienie od podwyższenia stawki VAT na napoje owocowe z zawartością soku owocowego lub warzywnego co najmniej 20% z uwagi na ich bardzo ważny **aspekt społeczny i gospodarczy.**

Elżbieta Drogosz
Przewodnicząca
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Kielcach